

Szerkesztőbizottság: *Jókai Anna* (elnök),
Báger Gusztáv, Csontos János, Horváth Antal,
Kalász Márton, Kő Pál, Nemes Attila,
Salamon Konrád, Szakály Sándor, Vasy Géza

Főszerkesztő: *Oláh János*
E-mail: foszerkeszto@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7035

Olvasószerkesztő, tanulmány: *Rosonczy Ildikó*
E-mail: tanulmany@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7033

Vers, könyvkiadás: *Szentmártoni János*
E-mail: vers@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7032

Próza: *Biró Gergely*
E-mail: proza@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7031

Nyitott Műhely: *Ekler Andrea*
E-mail: andrea.ekler@gmail.com

Európai Figyelő, Lapszemle: *Falusi Márton*
E-mail: europeanobserver@magyarnaplo.hu

Könyvszemle: *Erős Kinga*
E-mail: kritika@magyarnaplo.hu

Tördelőszerkesztő: *Molnár Csenge-Hajna*

Borító: *Zách Eszter*

Ügyintézők: *Cech Vilmosné, Nagyné Paládi Judit*

Terjesztés: *Zsiga Kristóf*
E-mail: elofizetes@magyarnaplo.hu

A szerkesztőség címe (Írott Szó Alapítvány)
1092 Bp., Ferenc krt. 14.

Levelezési cím:

1450 Budapest, Pf. 77.

Számlázási cím: **1062 Bp., Bajza u. 18.**

Telefon/fax: **413-6672; 413-6673**

Szerkesztőségi mobil:

(70) 388-7034

Elektronikus levélcímünk:

info@magyarnaplo.hu

Elérhetőségünk a világhálón:

www.magyarnaplo.hu

Kiadja az Írott Szó Alapítvány (1092 Bp., Ferenc krt. 14.) és a Magyar Napló Kiadó Kft. (1062 Bp., Bajza utca 18.). Terjeszti a Nemzeti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok. Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága (1080 Bp., Orczy tér 1.) Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknel, emailen (hirlapelofizetes@posta.hu), faxon (303-3440) egy évre 7390 Ft, fél évre 3865 Ft. További információ: 06-80-444-444 Külföldi előfizetés: a szerkesztőség címén. Az előfizetési díj egy évre postaköltséggel együtt 60 USD vagy 50 EURO, mely átutalható a HVB-Bank Hungary Rt. (1065 Bp., Nagymező utca 44.) 10918001-00000421-10290001 számú számlára, vagy bankcsekkben elküldhető a szerkesztőség címére. Nyomda: Mackensen Kft. 1139 Bp., Frangepán utca 12-14.

*Meg nem rendelt kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Minden felbélyegzett, választborítékkal ellátott levélre válaszolunk. Muta-
tópéldány kérhető, megrendelés leadható a szerkesztőségben.*

A címlapon:

Kő Pál Szent István szobra
(Oláh Katalin felvétele)
és Somogyi György

Sorsdöntő választás

„...mi történt volna, ha a magyarság abban a korszakban, amikor feladta a pogányságot és felvette a kereszténységet, nem a nyugati, római, hanem a keleti, a bizánci Egyház felé optál?” – tűnődik Márai Sándor 1945 kora tavaszán. Válasza: „Egy nép, irtózatossá magányban, társtalanságban a világ népei között, már eltűnt volna a szláv olvasztótengelyben, ha országalapító István király ezer év előtt nem II. Szilveszter pápától kér hittérítő papokat és koronázási jelvényeket, hanem attól a Bizánctól, amelyet a szláv jelleg már akkor is áthatott.”

Nem véletlenül, akkor töpreng el az író a magyar történelem ezer évvel ezelőtti sorsfordító pillanatain, amikor szorongva tapasztalja, hogy éppen ennek a Nyugattal világnézeti, szellemi és politikai szövetségkötést jelentő Szent István-i döntésnek az érvényessége válik kétségessé. A népi történetírásról szerzett tapasztalatok birtokában szemléli és próbálja megérteni annak az új, kiszámíthatatlan, nem is ellenszenves, mégis „más”, „félelmetesen idegen” erőnek a természetét – Kelet, szlávtság, kommunizmus? –, amelynek „hadi szerkezete” keresztüljár Magyarországon, s amelynek sokszor jókedvű, esetenként gyerekszamba menő, az erőszakot mintegy csínyként elkövető katonái azért nem hozhatnak szabadságot, mert az nekik sincs. S amelyről hamarosan kiderül, hogy nemcsak a disznóra, a búzára, az olajra, a szénre és a gépekre tart igényt, hanem az emberek lelkére és személyiségére is (aztán rabszolgamunkára is elhurcolja őket). Az író ekkor még azt latolgatja, vajon a Nyugat hogyan válaszol ennek a különös erőnek a térfoglalására; nem tudja, hogy a válasz már megszületett. Hazájáról a Nyugat Jaltában lemondott.

A történettudomány a gyakran egymásnak ellentmondó forrásokat vizsgálva, analógiákat kutatva, számot vetve az elpusztult emlékek hiányával is, nem ítélkezik olyan sommásan, mint az író, Györffy György, a Szent István-i mű történész-monográfusa mégis joggal szögezheti le, hogy Istvánról szólva a legnagyobb magyar államférfiről beszélünk: válságos történeti korban élt, és úrrá tudott azon lenni. Népének a legtöbbit: a fennmaradást biztosította.

A középkori Magyar Királyság a térség legerősebb állama lett. Viszonylag stabil hatáiraival nemcsak a magyar népeket mentette meg a jövőnek, hanem az ország északi megyéiben élő kis szláv etnikumot is, amely a magyar állam keretein belül megmenekült a szomszédos szláv népek – csehek és lengyelek – hódító, asszimilációs hatásától, s amelyből a szlovák nemzet született meg. Edvard Beneš az első világháború idején nyugat-európai propagandájában, Csehszlovákia megteremtésének indokaként egységes csehszlovák nemzetet vizionált, s azt hangsúlyozta, hogy a „cseh-szlovákok, vagy egészen egyszerűen a csehek két elemből állnak (...), de ez a két ág ugyanazon nemzethez és civilizációhoz tartozik”. Ezzel a cseh politikus a szlovákság létét kérdőjelezte meg.

Rosonczy Ildikó

Rosonczy Ildikó: <i>Sorsdöntő választás</i>	1
---	---

LÁTHATÁR

Csontos János: <i>Változatok művészetre</i>	3
Barabás Zoltán: <i>A halálnak halálára;</i>	4
<i>Szárszó felé visz</i>	5
Somogyi György: <i>Magyar tenger magyar ecsettel (A Balaton ábrázolása)</i>	6
Apostagi Zoltán: <i>Augustinus-átiratok</i>	14
Pósa Zoltán: <i>Fanyalgás</i>	16
Hárs Ernő: <i>Temetők; Kései Pygmalion</i>	27
Barna T. Attila: <i>Dal a Dióhéj presszóról</i>	28
<i>Felhő Artúr éneke a Margit körútról</i>	29
<i>Ellenfényben (Gyarmathy Liviával Zalán Vince beszélget)</i>	30
Luzsicza István: <i>Két impresszió</i>	32
Mezey Katalin: <i>Találkozások Galgóczi Erzsébettel</i>	33
Ayhan Gökhan: <i>Menetrend; Mielőtt még; Melanzs</i>	37
Adonyi Sztancs János: <i>A csipésrend élén</i>	38

KÖNYVSZEMLE

Alföldy Jenő: <i>Bella István arca (Bella István – Zsille Gábor: Aki ivott az ég vizéből)</i>	45
Szőllősi Mátyás: <i>Terepváltozás (Borbély András: Hidegség, állat)</i>	47
Urbán Péter: <i>Isten Barázdájától a hatfejű emberig (Czakó Gábor: Beavatás a magyar észjárásba)</i>	48
Zs. Major Ágota: „A magyar költészet vele érkezik meg az európai mába” (Közelítések... Babits Mihály életművéről születésének 125. évfordulóján)	50
Egedy Gergely: <i>Az ökológiai politika esélye (Lányi András: Porcelán az elefántboltban)</i>	52
Ujváry Gábor: <i>Mindennapi Trianon (Legyen hited és léssen országod! A trianoni Magyarország kordokumentumai)</i>	54

NÉZŐPONT

Tringli István: <i>A várispánságtól a megyei önkormányzatig (A magyar megyék története a XVI. századig)</i>	56
Horváth Attila: <i>Áttekintés megyerendszerünkről</i>	64
<i>Szerzőink</i>	70

Lapszámunk illusztrációi (Somogyi György válogatása)

- 5. old.: Vitorlások. Hány Gyula festménye után készült fametszet, 1896
- 6. old.: A füredi öböl. Fametszet, 1896
- 9. old.: A Sió torkolata. Hány Gyula festménye után készült fametszet, 1896
- 10. old.: Szépkilátó. Hány Gyula festménye után készült fametszet, 1896
- 13. old.: A tihanyi templom 1890 körül. Fametszet Sziklay János *A Balaton és vidéke* című könyvéből
- 15. old.: Tihany. Libay Károly Lajos körája 1870 körül
- 26. old.: Szigliget. Ligeti Antal festménye után készült fametszet, 1880 körül
- 29. old.: A Balaton öble Badacsonynál. Szerelmey Miklós körája, 1848
- 31. old.: Tihany. Libay Károly Lajos körája, 1870 körül
- 36. old.: A Balaton a világosi pusztánál. Dörre Tivadar festménye után készült fametszet, 1896
- 53. old.: Fayl Frigyes tollrajza, 1930 körül

A magyar vármegyerendszerről szóló tanulmányok megjelenését Pest Megye Önkormányzata támogatta